

v evropské politice (12.3. – 18. 3. 2018)

Událost týdne:

14. března rozhodla Velká Británie, v návaznosti na případ otravy ruského tajného agenta Sergeje Skripala a jeho dcery ze dne 4. března, o vypovězení 23 ruských diplomatů. Podle ruského velvyslanectví je vypovězení diplomatů neodůvodněné. Británie také zrušila všechny plánované schůzky s ruskými nejvyššími představiteli. Celou akci Británie zdůvodnila tím, že Rusko nedodalo vysvětlení, jak se do země dostala nervová látka Novičok, kterou měli být Skripal i jeho dcera otráveni, a označila událost za „nezákonné užití síly“ na svém území. Kauza přešla již na agendu jednání Rady bezpečnosti OSN. Představitelé států USA, Francie a Německa se shodli na tom, že za útokem stálo Rusko a označilo jej za narušení suverenity Británie.

12. března podepsali půl roku od parlamentních voleb zástupci německé konzervativní unie CDU/CSU a sociální demokracie (SPD) koaliční smlouvu. Spolu s kancléřkou Angelou Merkelovou (CDU) se k podpisu sešli předseda CSU Horst Seehofer a šéf SPD Olaf Scholz. Smlouva má ukončit období nejistoty. Merkelová vyzdvihla plánované změny v rodinné politice, školství či pečovatelské, které dle ní dokládají, že koaliční smlouva má sloužit „obyčejným lidem“. O dva dny později byla Spolkovým sněmem Merkelová znovuzvolena německou kancléřkou (364/399 hlasů).

14. března ohlásil slovinský premiér Miro Cerar demisi. Reagoval tak na rozhodnutí nejvyššího soudu zrušit výsledek referenda, ve kterém byl v září 2017 schválen železniční projekt za miliardu eur. Mělo se jednat o nejvyšší investici středolevicové vlády.

14. března oznámil slovenský premiér Robert Fico (Smer-SD), že je za současné politické krize v zemi, která vypukla po vraždě novináře Jána Kuciaka, ochoten rezignovat, pokud současná koalice Smeru-SD, SNS a Mostu-Híd zůstane u moci a pokud Smer-SD bude moci navrhnout nového premiéra. Prezident Andrej Kiska na podmínky přistoupil a následující den přijal Ficovu demisi. Podmínky akceptovala i koaliční strana Most-Híd, která původně žádala vypsání předčasných voleb. Sestavením nové vlády byl pověřen dosavadní vicepremiér Petr Pellegrini (Smer-SD). Již na začátku týdne rezignoval na svůj post ministr vnitra Robert Kaliňák (Smer-SD).

15. března přijal Evropský parlament s pozměňovacími návrhy plán na zavedení jednotného systému zdanění příjmů evropských korporací. Koncept Konsolidovaného společného základu daně z příjmu právnických osob (CCCTB) se bude týkat firem s globálním obrátem přes 750 milionů eur. Základem bude konsolidace zisků a ztrát v členských zemích do jedné částky, která se rozdělí mezi státy, ve kterých firma působí, a ty jí již zdaní podle své sazby. O tom, zda bude koncept uplatňován však musí rozhodnout členské státy.

15. března podpořily desítky tisíc lidí pochodem v Budapešti maďarského premiéra Viktora Orbána i polskou vládnoucí stranu Právo a spravedlnost (PiS) před dubnovými parlamentními volbami. Vlády zemí jsou terčem kritiky EU za protiimigrantské postoje a snahy omezit nezávislost soudů a médií.

17. března oznámilo Rusko vyhoštění 23 britských diplomatů ze země. Zároveň byl odvolán souhlas s fungováním britského generálního konzulátu v Petrohradě a bylo vydáno nařízení zastavit činnost Britské rady (British Council), jež zprostředkovává kulturní vztahy. Jednalo se o očekávanou odvetnou akci v reakci na vyhoštění 23 ruských diplomatů z Londýna.

18. března obhájil stávající ruský prezident Vladimir Putin po páté svůj post se ziskem téměř 77 % odevzdaných hlasů. Volilo jej přes 55 milionů lidí a úřady zaregistrovaly rekordní volební účast. Na druhém místě se umístil komunista Pavel Grudinin s 11,82 % hlasů a třetí skončil nacionalista Vladimir Žirinovskij s 5,68 % hlasů. Volby se neobešly bez napadení jejich regulérnosti. Podle protikandidátů byly nečestné a nedemokratické. Zároveň byly odhaleny podezřelé případy vhadzování listků do urn a volební komise obdržela asi 1200 stížností.

Telegraficky:

- Dne 13. března byl ve Velké Británii nalezen mrtvý Rus Nikola Gluškov, přítel miliardáře a kritika Kremlu Borise Berezovského, který záhadně zemřel v roce 2013.

